

Српска 5, 78 000 БањаЛука,
Тел/факс: +387 51 432 750, <https://kucaljudskihprava.org/>

Banjaluka, 28. 10. 2024.

Reakcija Kuće ljudskih prava Banja Luka na Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti lica koja prijavlju korupciju RS

Kuća ljudskih prava Banjaluka poziva poslanike/ice Narodne skupštine Republike Srpske da sa dnevnog reda 11. redovne sjednice povuku Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u Republici Srpskoj iz više razloga.

Osim proceduralnih propusta i nejasnoće zašto bi se predložene izmjene razmatrale po hitnom postupku, ovim izmjenama poslanicima i poslanicama Narodne skupštine RS uskraćuje se mogućnost uvida i preispitivanja jednog veoma važnog godišnjeg izvještaja u kom se prikazuje rad, problemi i rezultati postignuti u oblasti zaštite lica koja prijavljuju korupciju.

Prema Poslovniku Narodne skupštine Republike Srpske, zakoni se mogu usvajati po hitnom postupku samo u slučaju nepredviđenih okolnosti, kada neuspjeh u usvajanju takvih zakona može dovesti do štetnih posljedica po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike Srpske i rad organa i organizacija, i ako je to u opštem interesu. Dakle, uslovi za donošenje zakona po hitnoj proceduri su kumulativno postavljeni, a Ministarstvo pravde RS, u ovom slučaju, nije dostavilo jasno opravdanje za hitnost postupka.

Odsustvo takvog obrazloženja podriva demokratski proces i izaziva zabrinutost u pogledu transparentnosti i odgovornosti predlagača izmjena zakona.

Nadalje, predložene izmjene nisu bile uključene u Program rada Vlade Republike Srpske za 2024. godinu, suprotno Pravilima za izradi zakona i drugih propisa Republike Srpske, već je javnost o tome obavještena tek u najavi dnevnog reda 84. sjednice Vlade Republike Srpske, na kojoj je ovaj Prijedlog razmatran, te utvrđen po hitnom postupku. Ovo odstupanje sugeriše nedostatak adekvatnog planiranja i podriva integritet zakonodavnog postupka.

Predložene izmjene predviđaju ukidanje Komisije za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije, s ciljem pojednostavljenja antikorupcijskog okvira. Međutim, izmjenama je predviđeno i to da Ministarstvo pravde RS ubuduće godišnje izvještaje dostavlja samo na razmatranje Vladi Republike Srpske. Time je, bez valjanog obrazloženja, Narodna skupština RS isključena iz procesa primanja i razmatranja izvještaja o broju i ishodu primljenih prijava i postupaka za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju u RS. To je u suprotnosti i sa Ustavom RS i Zakonom o republičkoj upravi RS

Српска 5, 78 000 БањаЛука,
Тел/факс: +387 51 432 750, <https://kucaljudskihprava.org/>

koji kažu da Narodna skupština vrši nadzor nad radom Vlade i vladinih tijela, odnosno republičkih organa uprave.

Nadzor nad prijavljivanjem i zaštitom prijavitelja korupcije je od ključnog značaja za izgradnju povjerenja u javne institucije.

Uklanjanje nadzorne uloge Narodne skupštine može dovesti do neograničene izvršne vlasti, smanjiti povjerenje javnosti u borbu protiv korupcije i narušiti suštinu demokratskog upravljanja.

Pozivamo Narodnu skupštinu Republike Srpske i ostale relevantne aktere da osiguraju da sve izmjene Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju budu u skladu s principima transparentnosti, odgovornosti i zaštite i promocije ljudskih prava.

Prvi korak treba da bude povlačenje predloženih izmjena Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju RS sa dnevnog reda.